

Aki a kenyérért harcol, ritkán álmodik a jövőről. A hátrányos helyzetű fiatalok és az esélyek

Vajon mekkora lehetőségük van a roma lányoknak arra, hogy megálmodják saját jövőjüket? Vajon a hagyományok, a társadalmi, gazdasági, egészségügyi tényezők lehetővé teszik-e számukra a biztonságos házasság és anyaság megélését? Vajon milyen kölcsönhatás áll fenn a gyermekvállalás és az iskolai, munkaerőpiaci integráció között a fiatal cigány nők körében? A kérdés Európa több országában releváns. Emiatt indult el egy 2 évig tartó nemzetközi kutatás, melynek egy magyar munkacsoport is tagja. Céljuk, hogy ajánlásokat fogalmazzanak meg az európai hatóságoknak a helyzet kezelésére.

A mélyszegénységben felnövő lányoknál nem ritka, hogy már nagyon fiatalon, 14-15 évesen megszülik első gyermeküket. Sokuknak az iskolából kikerülve, érettségi vagy szakképesítés hiányában a családalapítás jelenti az egyetlen alternatívát.

Romológiai, szociológiai kutatások igazolják, hogy **a cigányoknál elmarad vagy túlzottan elnyúlik a gyermekkor, hiányzik a serdülőkor.** A gyermek hirtelen fiatal felnőtté válik mindkét nemnél. A korai gyermekvállalás pedig azt jelenti, hogy akár 14-15 évesen szülik meg első gyermeküket.

Kutatások szerint a döntés mögött etnika, szociális, kulturális, gazdasági okok húzódnak meg. **A korai gyermekvállalás következménye lehet a depriváció újratermelődése, az életminőség süllyedése, az alacsony iskolai végzettség, a foglalkoztatottság hiánya és a rossz egészségi állapot is tartóssá válik.**

A RoMoMatter projektben spanyol, bolgár, román, angol és magyar kutatók vettek részt. A 2 éves nemzetközi programban több mint 100 lányt és családját vizsgálták 2019-2021 között Bulgáriából, Romániából és Spanyolországból.

„A kérdés komplex vonatkozású. Az esélyegyenlőségek számtalan szempontból sérülnek. Halmozottan hátrányos helyzetű csoportokban a korai gyermekvállalás alapvetően pecsételi meg a nők sorsát és társadalmi pozícióját származástól függetlenül. A közösségi, szociális intézményrendszeri, döntéshozói támogatás jelentheti a kiutat ebből az állapotból.” – mondta Dr. Katz Zoltán, a magyar munkacsoport, a Health Leaders Egyesület tagja.

A kezdeményezés célja az volt, hogy segítse a nemek közötti megkülönböztetés felszámolását, hozzájáruljon ahhoz, hogy a roma lányok felhatalmazást kapjanak a saját jövőjük megálmodására. Pszichológiai, pszichoszociális és közösségi támogatást szeretnének adni a biztonságos házasságkötéshez, az anyaság idejének helyes megválasztáshoz. Ezzel pedig **esélyt kapnának arra, hogy a képzési rendszerben, a munkaerőpiacon megtalálhassák saját pozíciójukat.**

„Magyarországon is érzékeny ez a kérdés. Az iskolai előadásaimon gyakran találkozom azzal a kérdéssel, hogy miért hagyják el az iskolát a fiatalok. Az esetek többségében párkapcsolati

helyzetek vezetnek el oda, hogy nem folytatják a tanulást. Abban kell segíteni nekik, hogy megfelelő döntéseket tudjanak hozni annak érdekében, hogy az életüket vezetni tudják. Ez a fiúkra és a lányokra egyformán igaz. Szükség van emiatt a szakemberek ajánlásaira.” – mondta Dr. Orsós Zsuzsanna biológus, a PTE egyetemi oktatója, cigány aktivista.

„Ma Magyarországon a cigány nők 18-20 éves korukban szülik meg első gyermeküket. Ez jobb helyzet, mint a bolgár vagy román szituáció. Ugyanakkor ez is korai még a gyerekvállalásra, de nem mondható extrémnek. Az iskolarendszerben lenne szükség arra, hogy a fogamzásról, fogamzásgátlásról, családról, jövőképről, családról beszélgessenek kortárs csoportokban. Ez Magyarországon nagy hiány az oktatási rendszerben.” – emelte ki Dr. Orsós Zsuzsanna.

A kutatás többek között rávilágít arra, hogy nem elég a gondoskodás az érintett közösségekben, hanem **az érdekképviselet megerősítésére kell koncentrálni**. A projekt egy ajánlás a döntéshozóknak, az európai hatóságoknak az intézkedések megfogalmazásában. **Céljuk, hogy elmondhassák, mire van szükségük a hátrányos helyzetű lányoknak a boldoguláshoz és a méltóságteljes élethez.**

„Ahol a mindennapi kérdés a túlélés, ott külső segítség, munka kell ahhoz, hogy másra is tudjanak figyelni az érintettek. A program nem beavatkozni akar, nem akarja megmondani, hogyan kell ezt csinálni, hanem keretrendszer szeretne definiálni ahhoz, hogy a megfelelő segítőkkal elindulhasson egy olyan folyamat, amelyben az érintettekkel közösen találják meg azt az új szemléletet, ami kivezetheti őket a nehéz sorsból.” – mondta Dr. Katz Zoltán.

„Amíg nincs sikerélmény, nem kap munkát, nem veszik fel sehova, nagyon nehéz a szemléletet megváltoztatni. A legnagyobb nehézség, hogy a szociális státuszt kell javítani, hogy el tudjuk terelni a figyelmet a mindennapos problémákról, mert akkor leszünk befogadóak az új információkra, az új életvitelre, arra, hogy más megoldásokat keressünk egy problémára. Ezért lenne nagyon jó, ha ezt a szemléletváltást tudnánk megcélozni ezzel a projekttel és az ehhez hasonló kezdeményezésekkel” – tette hozzá Dr. Orsós Zsuzsanna.

<https://www.youtube.com/watch?v=HlZXTD0LfO4&list=PLM8YztuWiTID6MjrvWSeTBjsoe7nTLgD&index=10>

(x)

#munkaeropiac #kutatas #diszkriminacio #fenntarthato kozossegi #palyazat